

steckt ein Fehler: *υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρέως* statt *υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρεῦς*, was die beste Ueberlieferung (A) bietet und das eigene Zeugniß des Dichters in dem von G. Leue (Philol. XLII 175 ff.) glücklich entdeckten Akrostichon (Vs. 109 — 134 *ἐμῆ Διονυσίου τῶν ἐντὸς Φάρου*) bestätigt. (Im Cod. Chisianus R IV 20 chart., saec. XV, steht ebenfalls *υἱὸς μὲν Διονυσίου ἦν, γένει Ἀλεξανδρεῖς*: s. Rühl Rhein. Mus. NF. XXIX 81. Der unten genannte Cod. D führt die Ueberschrift *Διονυσίου Ἀλεξανδρέως κόσμον περιήγησις*.)

Ausser den schon genannten Handschriften BCLNOTV habe ich noch zwei excerptirt:

A = Cod. Paris. gr. suppl. 388 (*olim Mutinensis*). Dieser berühmte Codex ist nicht allein für Theognis, sondern auch für Dionysios die Hauptquelle. Griechische Scholien hat er nur auf zwei Seiten, Fol. 44^v und 88^r; auf der letzteren beginnt der Text der Periegesis, der hier bis Vs. 23 reicht und dessen Zwischenräume und Ränder zum Theil mit einigen jetzt stark verwischten Glossen und Scholien bedeckt sind. Soweit ich sie lesen konnte, habe ich sie sämtlich berücksichtigt. (Müller's Angabe p. XXXII *initium paraphraseos Periegeseos Dionysianaes, unam codicis paginam (fol. 44 vso) implens* beruht auf einem Irrthum: es sind Scholien, keine Paraphrase.)

D = Laurentianus, *olim abbatae Florentinae, nunc 158*. Ich habe mir daraus nur sehr wenige Bemerkungen probeweise ausgezogen.

Περιηγητοῦ Διονυσίου [βλος]. L. Διονύσιος ὁ Περιηγητῆς γέγονεν υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρεῦς. ABLV. γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων μετὰ Αὐγουστον Καίσαρα ἢ ἐπὶ αὐτοῦ. ALV. (ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν σκήπτρων ὧν μετὰ Αὐγούστον Καίσαρος ἢ ἐπ' αὐτοῦ. B.) φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἄλλα 5 συγγράμματα Λιθιακά, Ὀρνιθιακά, Βασσαρικά. ABLV. τοῦτο δὲ λέγεται εἶναι γνήσιον αὐτοῦ ποίημα καὶ τὰ Λιθιακά. LV. (λέγεται δὲ αὐτοῦ γνήσιον τοῦτο καὶ τὰ Λιθιακά. B.)

¹ βλος (oder γένος?) abgerieben L. — ² Διονυσίου] δῖανος L. — ³ ἀλεξανδρεῖς A, ἀλεξανδρεῦς V, ἀλεξανδρέως BL. — δὲ] δὲ καὶ L. — ⁴ δὲ scheint in A zu fehlen; das ganze Schol. steht hier auf dem unteren Rande von Fol. 88^r und ist sehr verwischt. — ⁵ τὰ τε λιθιακά L. — καὶ βασσαρικά BL. — ⁶ λέγουσιν εἶναι αὐτοῦ γνήσιον [ποίημα fehlt] L. — ⁷ λιθιακά B.

διαφέρει δὲ γεωγραφία χωρογραφίας· ὅτι ἐν μὲν τῇ γεωγραφίᾳ τὰ καθόλου λέγεται, οὐκέτι δὲ τὰ μερικά· οἷον λέγει περὶ τῆς Αἰγύπτου, οὐκέτι δὲ μέμνηται καὶ τῶν κατὰ μέρος τόπων, οἷον πάσης πόλεως καὶ παντὸς ποταμοῦ· ἐν δὲ τῇ
 5 χωρογραφίᾳ πάντων μέμνηται τῶν πόλεων καὶ τῶν ποταμῶν. BLV.

ὁ γοῦν Διονύσιος οὗτος ἐγένετο κατὰ Νέρωνα τὸν τῶν Ῥωμαίων βασιλέα. ἄθληον δὲ πόθεν γέγονε καὶ τίνων γονέων. CV.

- 10 ἄνεμοι εἰσι ἰβ' ἀπὸ μὲν τῆς ἀνατολῆς Ἀπηνιῶτης, ἀπὸ δὲ δύσεως Ζέφυρος, ἀπὸ ἄρκτου Ἀπαρκτίας; ἀπὸ μεσημβρίας δὲ Νότος, μέσον δὲ ἀνατολῆς καὶ μεσημβρίας Εὐρος [καὶ Εὐρόνοτος], ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ ἄρκτον Καικίας καὶ Βορῶς, ἀπὸ ἄρκτου ἐπὶ δύσιν Θρασκίας καὶ Ἰάπυξ, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας ἐπὶ
 15 δύσιν Λιβόνουτος καὶ Λίψ. BV. (ἰστέον δὲ ὅτι ἄνεμοι εἰσι δώδεκα, ἐγείρονται δὲ ἐκ τῶν τεσσάρων περάτων, ἀνατολῆς, δυσμοῦ, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας· πρῶτος Ἀπηνιῶτης, [δεύτερος] Καικίας, τρίτος Βορῶς ὁ καὶ Θραῶξ, τέταρτος Ἀπαρκτίας, πέμπτος Θρασκίας, ἕκτος Ἰάπυξ, ἕβδομος Ζέφυρος, ὄγδοος Λίψ,
 20 ἔννατος Λιβόνουτος, δέκατος Νότος, ἐνδέκατος Εὐρόνοτος δωδέκατος Εὐρος. L.)

Ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ Διονυσίου οἰκουμένης περιήγησιν εἰδικῶς γραφεῖσα. B.

- 1 ἀρχόμενος: (ἀρετῆς καὶ σπουδῆς ὁ παλαιὸς ἐπιμελού-
 25 μενος) θεοῦ μὲν ποιητικοῦ παρητήσατο νῦν ἐπίκλησιν ἐπειρό-

¹ χωρογραφίας γεωγραφία B. — ὅτι fehlt V. — ² λέγεται] ^γ λέ BV, in L abgerieben. — οὐκ ἔτι B, οὐχι L. — τὰ μερικά] μερικῶς L. — λέγει] ^γ λέ BV, fehlt L. — ³ οὐ μέμνηται δὲ B. — καὶ fehlt LV. —

⁴ τόπων] τούτων L. — ποταμοῦ L, ποταμῶν V, τόπου B. — ⁵ πάντων] οὐ πάντων L. — μέμνηται τ. π. κ. τ. ποταμῶν fehlt BV. — ⁷ bis ⁹ an späterer Stelle C (s. unten). — ὁ γοῦν Δ. οὗτος ἐγ.] ἐγένετο δὲ διόνυσος so C. — τὸν fehlt C. — ⁸ Ῥωμαίων C, Ῥωμαϊκῶν V. — γονέων] folgt: μετάφρασις [nämlich von Vs. 1—8] V. — ¹² καὶ Εὐρόνοτος fehlt in Lücke B (in V, wo ein Stück des Blattes, auf dem dieses Schol. stand, abgerissen ist, erkennt man noch μεσημβρίας δὲ εὐρος καὶ εὐρο). — ¹³ ἀπὸ δὲ ἀνατολῆς V. — ¹⁴ ἐπὶ δύσιν V, fehlt B. — ¹⁵ δέκα L. — ¹⁶ ἐγείροντες L. — ¹⁷ δυσμῶ L. — δευτέρως abgerieben L. — ¹⁸ Θραῶξ L. — ¹⁹ Ἰάπαξ L. — ²² τὴν] τὸν B. — ²³ ἰδικῶς B. — ²⁴ ἀρχόμενος γαίαν τε B. — ἀρετῆς bis ἐπιμελούμενος fehlt A. — ὁ παλαιὸς fehlt C. — ²⁵ μὲν ποιητικοῦ A, μὲν ποιητι-

μενος συναποδημηῆσαι τῷ λόγῳ. (ἐν τῷ προοιμίῳ δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀρετὴν ἐπιδείκνυσι κεφαλαιωδῶς διὰ βραχέος καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐκδιδάσκων καὶ τὸν ἀπῆροατὴν διὰ τούτων προθυμότερον ἐργαζόμενος.) μετ' οὐ πολὺ δὲ προῖων συμπεριλαμβάνει τὰς Μούσας εὐνοϊαν ἐπισπόμενος τῇ τέχνῃ· φησὶ γάρ· ὑμεῖς, ᾧ Μοῦσαι, 5 σκολιάς ἐνέποιτε κελεύθους [62]. προθέμενος γὰρ θάλασσαν καὶ ποταμοὺς ἄδειν, οἰκείως προτίθησιν ὠκεανοῦ, ὃς γένεσις ἐστὶ τῶν στοιχείων· κατὰ γὰρ Ἡράκλειτον πάντα ἐκ φύης καὶ στάσεώς ἐστιν. ABCV. τάξις τῆς περιηγήσεως, ἣ περὶ ὀρισμῶν, περὶ ὠκεανοῦ, περὶ Εὐρώπης, περὶ κόλπων, περὶ νήσων, περὶ 10 Λιβύης, περὶ Ἀσίας. A.

ἀρχόμενος γαῖάν τε· περιέχει ἡ γῆ μὲν πόλεις, ὠκεανὸς δὲ τοὺς ποταμοὺς καὶ θαλάσσας. εὐλογον οὖν ἠγήσατο ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὴν γῆν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν, τουτέστιν ὠκεανοῦ. ABCV. διαιροῦσι δὲ τὴν οἰκουμένην εἰς δύο, εἰς 15 Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην, ὑποδιαιροῦσιν δὲ Εὐρώπην εἰς Λιβύην, ὡς Διονύσιος. ABCV. (ὀνομάσας τοῖνυν τὴν γῆν, πρῶτον περὶ

κῶς CV, fehlt B. — παρητήσαντος C. — ¹ οὖν ἀποδημηῆσαι A, συνεπιδημηῆσαι V. — τῶν λόγων A. — ἐν τῷ προοιμίῳ bis ἐργαζόμενος fehlt A. — ² διαβραχέος CV, διὰ βραχέων B. — ³ τὸν ἀπῆροατὴν fehlt in Lücke C. — διὰ τούτων V, διατοῦτο B, διὰ τοῦτο C. — ⁴ ἐργασάμενος C. — δὲ προῖων] πρότερον C. — συμπεριλαμβάνει A, συμπεριλαμβάνει V, παραλαμβάνει C, προσλαμβάνει B. — ⁵ ἐπισπόμενος A; in BC (wo τῇ τέχνῃ bis στάσεώς ἐστὶν fehlt) folgt ἄλλως und dann die Paraphrase von Vs. 1 ff. (während in V diesem Scholion die Paraphrase von Vs. 1—8 voraught). — ἡμεῖς V. — ⁶ ἐνέποιται A, ἐννέποιτε V. — προθέμενος γὰρ bis ὠκεαν [d. i. -νός], ὃς γένεσις ἐστὶ τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς στοιχείοις A auf dem oberen Rande von Fol. 88^r (wo der Text des Gedichtes beginnt), das obige Schol. dagegen auf Fol. 44^v. Auch κατὰ γὰρ bis στάσεως findet sich wieder auf Fol. 88^r als Interlinearscholion (über Vs. 3). — ⁹ τάξις bis περὶ Ἀσίας steht auf Fol. 88^r unmittelbar hinter καὶ τοῖς στοιχείοις A. — τάξις und später νήσων jetzt ganz undeutlich A. — ¹¹ περὶ ὀρίσης A. — ¹² Lemma fehlt B, καὶ ποταμοῦς C. — περιέχει A. — ἡ fehlt BC. — ¹³ δὲ fehlt C. — τοὺς fehlt V. — ποταμοὺς μὲν καὶ θάλασσαν V. — ἀπὸ] ἀντὶ C. — ¹⁴ περιέχοντος] περιέχεται C. — πονήσασθαι C. — ¹⁵ διαιροῦσι u. s. w. steht erst hinter der nächsten Bemerkung (ὀνομάσας bis καταλέγει) BC. — οἰκουμένην] νήσον und kleine Lücke B. — δύο] γ' B, τρία C. — ¹⁶ καὶ Εὐρ.] εὐρώπην τὲ [dies fehlt C] καὶ Λιβύην BC; in V ist was nach καὶ εὐρώπην folgt weggerissen; die nächsten lesbaren Worte sind καὶ προῖων: οὐ μὲν πᾶσα: καὶ πᾶσα ἡ γῆ διόλου u. . . [hier wieder beschädigt] μέρος. ὄξυτέρα δὲ u. s. w. — ὑποδιαιροῦσιν [-οῦσιν A] bis ὡς Διονύσιος [διόνυσσος A] fehlt BC(V). — ¹⁷ ὀνομάσας τοῖνυν bis ὡς

τοῦ ὠκεανοῦ ὡς περιέχοντος) τὴν γῆν διαλαμβάνει, ἔπειτα περὶ τῶν πελαγῶν, εἶτα περὶ τῆς γῆς διαλαβὼν ἄρχεται ἀπὸ Λιβύης, εἶτα περὶ Εὐρώπης, ἐπεὶ καὶ αὐτῆς θέσεώς ἐστίν· εἶγε καὶ πρότερον εἰς Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην διήρουν τὴν πᾶσαν γῆν, τὴν
5 Λιβύην τῇ Εὐρώπῃ προσνέμοντες. εἶτα τῶν νήσων μνημονεύσας ἐπὶ πᾶσι τὴν Ἀσίαν καταλέγει. ABC.

2 τριχῶς ἢ γραφὴ τοῦ πόλιος· κοινῶς μὲν μετὰ Ἷ, Ἴωνικῶς δὲ ἦ, κατὰ παλαιὰν δὲ Ἴωνικὴν διάλεκτον ὀξύτονον. V.
ἀκριτα] τὰ διὰ τὸ πλῆθος κρίνεσθαι ἤγουν χωρίζεσθαι
10 μὴ δυνάμενα. D.

3 ὠκεανοῖο] τοῦ περιέχοντος πάντα. A il (d. i. inter lineas).
ἐν γὰρ ἐκείνῳ] ὑπ' ἐκείνου ἢ δι' ἐκείνου. A il.

4 πᾶσα χθών· ἦτοι χθὼν ἐστεφάνωται τῷ ὠκεανῷ, ἢ
ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ἐστεφάνωται· κατὰ γὰρ Πτολεμαίου καὶ Ἰπ-
15 παρχον ἄμφω τῶν νοτιῶν [80] ὠκεανὸς καταρροῶν δι' ἀμφοτέ-
ρων παύεται. A.

πᾶσα χθὼν ἄτε νῆσος ἀπείριτος ἐστεφάνωται· οὐ
σὺν τῇ ἀοικήτῳ ἀκουστέον· οἰκουμενικὸν γὰρ τὸ σύνταγμα.
ABC. Ἐρατοσθένους δὲ ὦν ζηλωτῆς κύκλῳ περιέχεσθαι τὴν
20 γῆν φησιν ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ. BC.

ὥσπερ νῆσος ἐστεφάνωται. A il.

5 οὐ μὲν πᾶσα· οὐ πᾶσα ἢ γῆ διόλου κυκλωτερῆς, ἀλλὰ
κατὰ τι μέρος, ὀξυτέρα δὲ πρὸς ἐκατέραν ὁδόν, δυτικὴν τε καὶ

περιέχοντος fehlt A. — ὀνομάσας C. — τὴν γῆν fehlt B. — περὶ] τὰ
περὶ B. — ¹ ὥσπερ ἔχοντος B, ὡς ὑπερέχοντος C. — τὴν γῆν A, τῆς γῆς
C. — ἔπειτα bis διαλαβὼν fehlt B. — ἐπεὶ τὰ A. — περὶ τῶν πελάγων
A, τὴν πελαγῶν C. — ² εἶτα A. — διαλαβὼν A, λαμβάνει C. — καὶ ἄρ-
χεται BC. — λυβίης B. — ³ εἶτα] εἰς τὰ B. — περὶ εὐρώπην A. — αὐτῆς]
αὐτοῦ C. — εἶγε] καὶ [dies nach Corr.] γε A. — ⁴ διήρουν fehlt B. —
τὴν πᾶσαν γῆν 80 A, πᾶσαν τὴν γῆν BC. — ⁵ τῇ Εὐρώπῃ] καὶ τὴν εὐρώπην
C. — προσνέμοντα C. — ⁶ ἐπι πᾶσι A, ἐπὶ πᾶσαν C, καὶ ἐπὶ πᾶσαν C. —
καταλέγει A, καταλήγει BC. — Erst hier folgt ἐγένετο δὲ διόνυσος κατὰ
νέριονα κτέ. C. — ⁷ Diese Bemerkung steht ausserhalb der zusammen-
hängenden Scholienreihe V. — μετὰ [?] undeutlich V. — ¹⁴ καὶ Ἰππαρχον]
ονν [tachygraphisch gekürzt] Ἰπαρχον A. — ¹⁵ καταρροῶν δει ἀμφοτέρων A.
— ¹⁷ und ¹⁸ neben dem Text auf dem linken Rande, daher ohne Lemma
A. — ¹⁷ ἄτε ν. ἀπείριτος [ἐστεφ. fehlt] B. — ¹⁸ εἰκαστέον C. — οἰκουμ. γ.
τ. σύντ. fehlt B. — ¹⁹ ἔρατοσθένους BC. — ὦν] ὡς C. — περιέχεσθαι C. —
²⁰ τὸν ὠκεανὸν BC. — ²² μὲν] μὴν B. — οὐ πᾶσα] καὶ πᾶσα V. — γῆ A. —
κυκλωτερῆς B; in V ist nur das erste κ noch erkennbar (ἀλλὰ κατὰ τι
ebenfalls abgerissen). — ²³ κατὰ τι] κατὰ B. — ὀξυτέρα δὲ] ὀξύνεται C. —

ἀνατολικήν. ABCV. οἱ δὲ γράφουσιν εὐρυτέρη, ἵνα ἢ τὸ διαμ-
φῖς εὐρυτέρη ἀντὶ τοῦ εἰς νότια καὶ βόρεια. ACV. πρὸς δὲ
τὸ ἡέλιιο κελεύθους σφενδόνη εἰοικυῖα, ἵνα τοὺς πόδας
τῆς σφενδόνης, τὴν ἔω καὶ δύσιν, ἐκλαμβάνωμεν, τὰ δὲ μέσα
καὶ πλάγια τῆς σφενδόνης τὰ νότια καὶ βόρεια μέρη. οἱ δὲ 5
κυκλοτερῆ διόλου· φασὶ γὰρ σφαιροειδῆ εἶναι τὴν γῆν. ACV.

διαπρὸ] διόλου. A il. περιδρομος] στρογγύλη. A il.

διαπρὸ περιδρομος: οὐ περι δρόμου διόλου, ἀλλ' ἀμφο-
τέρωθεν πλατεῖα οὖσα, ἦτοι πρὸς βορρᾶν καὶ νότον, ὄξυτέρα
ἔστι πρὸς ἀνατολὴν καὶ δύσιν, σφενδόνη ὁμοία. BC. 10

διαμφῖς] ἀμφοτέρωθεν. A il.

6 ὡς ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν εἰς ὄξυ
κωνοειδῶς λήγειν. A il.

ὄξυτέρα: ἡ ἐπιπολάζουσα γραφὴ καὶ ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν
εὐρίσκομένη τοῖς ἀντιγράφοις εὐρυτέρη ἔστιν, ἥτις ἐναντία 15
παντελῶς καὶ τῷ σφενδόνη (ἔστιν) εἰοικυῖα. ACV. ὄξυτέρα βε-
βανῖα ἀντὶ τοῦ βαίνουσα καὶ προερχομένη. BC.

7 σφενδόνη εἰοικυῖα] κωνοειδῆς. A il.

ἔ] ταύτην. A il.

μίαν δὲ ἔκαίπερ ἐοῦσαν: τρισσῶς καὶ τοπικῶς διενεί- 20
ματο τρισσῶν ἡλείρων ὀνομασίας αὐτῇ διατιθέμενος. BC.

ἐκατέρην C, ἐσπέραν B. — δυτικὴν τε AV, δυτικὴν BC. — ¹ ἀνατολικήν] ἀνατολὴν A. — γράφοντες C. — εὐρυτέρη] εν... [abgerissen] V. — ἵνα] ἴν' CV. — δι' ἀμφίς C. — ² εὐρύτερον C. — ἀντὶ τοῦ] ἄν A. — τὰ νότια V, νότον C. — καὶ εἰς βόρεια V. — πρὸς [ohne δὲ τὸ] ἡέλιιο bis καὶ βόρεια μέρη steht in C hinter dem Schol. εὐρυτέρη βεβανῖα: ἡ ἐπιπολάζουσα bis καὶ προερχομένη. — ³ σφενδόνη εἰοικυῖα so A, σφενδόνη εἰοικυῖα CV. — ἵνα] ἵνα ἢ A. — ⁴ καὶ τὴν δύσιν CV. — ἐκλάβαμεν V, εἰσλάβωμεν C. — ⁵ καὶ πλάγια [aus πάγ. corr.] A, πλάγια V. — τὰ νοτία] τὸ νότιον C. — μέρη] folgt ταῦτα γὰρ τὰ μέρη πλατύτερα τῆς σφενδόνης C, wo οἱ δὲ κυκλοτερῆ κτέ. fehlt. — ⁶ διόλου φησὶ καὶ σφαιρ. V. — Nur so weit reicht in A die zusammenhängende Scholienreihe auf Fol. 44 v. — ⁷ διὰ πρὸ C. — οὐ περι δρόμου C (οὐ περιδρομος?), περιφερῆς B. — ἀλλ' fehlt B. — ⁸ βορρᾶν B, βορᾶν C. — ⁹ ἔστι] δὲ ἔστιν C. — ἀνατολᾶς καὶ δῦσεως C (vgl. Bernh. p. 980). — ¹⁰ κωνοειδῶς A. — ¹¹⁻¹⁶ rechts neben dem Text auf Fol. 88 r und ohne Lemma A. — ¹² ὄξυτέρα V, εὐρυτέρη βεβανῖα C. — ἡ fehlt V. — καὶ ἐν A, ἐν V, ἡ C. — ¹³ εὐρύτερα C. — ἐναντία fehlt C. — ¹⁴ καὶ τῇ V, τῇ C, τὸ A. — ἔστιν εἰοικυῖα V, εἰοικυῖα C, εἰκυῖα[?] sehr abgerieben A. — ὄξυτέρα βεβανῖα B, τὸ δὲ βεβανῖα C. — ¹⁵ βαίνουσα C. — προερχομένην C, προερχομένη πρὸς ἡέλιιο κελεύθους σφενδόνη εἰοικυῖα B. — ¹⁶ κωνοειδῆ so A. — ¹⁷ ἔ fehlt C. — τρισσῶς B, τρισσῶς ὁμοῦ C. — διενείμαντο C. — ¹⁸ τρισσῶν B, τρισσῶς C — διατιθέμενος B,

8 ἡπείροισι] γαίαις A il.

10 ἀλλ' ἦτοι Λιβύη μὲν: ἡ μὲν Λιβύη, φησίν, ἀποθεν ἔχει τῆς Εὐρώπης τὸν ὄρον, τὰ τε Γάδειρα καὶ τὸ στόμα τοῦ Νείλου, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὰ Γάδειρα διορίζεται ὑπὸ τῆς Εὐρώ-
5 πης, κατὰ δὲ τὸ στόμα τοῦ Νείλου ὑπὸ τῆς Ἀσίας. ἀποθεν δὲ φησι τῆς Εὐρώπης διὰ τὸ ὀρίζειν τὰ διὰ μέσον πελάγη, ἅπερ ἐν τοῖς ἐφεξῆς γνωσόμεθα. BV.

ἀπ' Εὐρώπης ἔχει οὖρον: ἀποθεν τῆς Εὐρώπης, κατα μῆδεν μέρος συνάπτουσα τῇ Εὐρώπῃ. BCV.

10 ἀπ' Εὐρώπης] ἀποθεν· λέγει δὲ τὰ ἐν μεσοπελάγει. A il.
ἔχει οὖρον] ὄρισμα, διαχώρισμα λοξόν. A il.

11 λοξόν] κυρτοειδῆ, κυκλούμενον. A il. λοξόν δέ, ὅτι
τραπέξιόν ἐστι τὸ σχῆμα τῆς Λιβύης. BCV. ἡ διὰ τὸ τὸν Νεί-
λον χωρίζει τὴν Λιβύην ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ἀρχομένην μὲν ἐξ
15 αὐτῶν τῶν Γαδείρων, λήγουσαν δὲ παρὰ τὸ Ἡρακλεωτικὸν
στόμα. Λιβύη δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ κατάξηρον, οἶονει λιφύη τις
οὔσα καὶ λιβύη· Εὐρώπη δὲ διὰ τὸ εὖρος, ἥγουν τὸ πλάτος·
Ἀσία δὲ διὰ τὴν ὑγρασίαν· ἄσις γὰρ λέγεται ἡ ὑγρασία. BC.

γραμμῆσι] διατυπώσεσι. A il.

20 λοξόν ἐπὶ γραμμῆσιν: ἡ Λιβύη, φησίν, ἀποθεν ἔχει τῆς
Εὐρώπης τὸν ὄρον, τὰ τε Γάδειρα καὶ τὸ στόμα τοῦ Νείλου.
λοξόν ἐπὶ ταῖς γραμμαῖς, ἀντὶ τοῦ τὴν πλευρὰν τὴν μεταξῦ

θήμενοι C. — ¹ γαίαις A. — ² ἀλλ' ἦτοι bis Νείλου ἀλλὰ fehlt B, wo das Folgende hinter dem zur Paraphrase Vs. 11 mitgetheilten Scholion steht. — ⁴ ὑπὸ] ἀπὸ V. — ⁵ ὑπὸ] ἀπὸ V. — ⁷ ἐφεξῆς] ἐξοῖς so B. — ⁶ ἔχει οὖρον fehlt V, der diese und die nächsten Bemerkungen hinter dem zu Vs. 11 der Paraphrase abgedruckten Scholion hat. — ἀποθεν C. — τῆς fehlt C. — κατὰ] ἡ V. — ⁹ συνάπτουσα C. — Ein ähnliches Schol. hat A auf dem Rande links vom Text, doch so verwischt, dass ich nur Folgendes

erkennen konnte: ἵνα . . . ἀπτουσα γῆ εὐρώπη . . . πο . . . ἔχει τὸν ὄρον [so]. — ¹⁰ ἀποθεν und δὲ abgerieben und undeutlich A. — ¹¹ ὄρισμα A. — ¹² κυρτοειδῆ kaum noch kenntlich A. — ¹⁴ ἀρχομένην C. — περὶ τῆς ἡπείρου λιβύης* [roth] ἡ λιβύη ἀρχεται ἀπὸ γαδείρων καὶ λήγει εἰς αἰθιοπίαν γῆν τῶν ἐρεμβῶν. L. — ¹⁵ παρὰ τὸ] περὶ C. — ¹⁶ λιβύη ἀνομάσθη διὰ τὸ κατάξηρον, οἶονει λιφύη τις οὔσα καὶ λιβύη V ausserhalb der Scholienreihe (vgl. auch Paraphr. Vs. 28 Note). — ¹⁷ εὐρώπη δὲ ἐκλήθη C — ἥγουν τὸ] καὶ C. — ¹⁸ τὴν fehlt C. — ἐγρασίαν B. — ἄσις γὰρ] ἄσθ δὲ so C. — ἐγρασία B. — ²⁰ ἡ Λιβύη bis στόμα τοῦ Νείλου war kurz zuvor schon gesagt. Für das Folgende vgl. die Note zu Paraphr. Vs. 11. —

τῶν δύο ἄκρων ἀπολαμβανομένην λοξὴν ἔχουσα, τουτέστι τὴν ἀπὸ Γαδεΐρων μέχρι τοῦ Νείλου. λοξὸν δὲ διὰ τὸ κατὰ πολλὰ μέρη οἶον κολποῦσθαι καὶ κυρτοειδῆ φαίνεσθαι καὶ περιάγνυσθαι τῷ σχήματι. V.

παροιμία· ὄννη τὴν ὑπ' οὐρανὸν περιγράφειν καὶ κέγχρω⁵ τὸν οὐρανὸν παραβύειν. V (ausserhalb der Scholienreihe).

Γάδειρά τε καὶ στόμα Νείλου: ὅτε ἐπανῆκε φέρων τὰ χρύσεια μῆλα ὁ Ἡρακλῆς, πεζὸς διέβη τὴν Λιβύην, ὅπως τε αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν θεάσασατο. εἰς Ἄμμωνος δὲ ναὸν ἦκε καὶ ἐκεῖσε μεγαλοπρεπῶς ἔθυσσε τῷ δαίμονι. κάκειθεν διέβη¹⁰ εἰς Αἴγυπτον, ἀφ' οὗ τὸ στόμα Ἡράκλειον καλεῖται. BC.

12 ἔνθα βορειότατος: τὸ ἔσχατον μέρος τῆς Αἰγύπτου. γρ. δὲ καὶ θερειότατος· τὸ αὐτὸ δὲ σημαίνει· τῷ γὰρ θέρει τὰ βόρεια μέρη παροδεύει ὁ ἥλιος, ὥστε καὶ διὰ τοῦ θερειοτάτου τὸ βορειότατον σημαίνεται. BCV.

15

βορειότατος] βορεινός. A il.

μυχός] τὰ ἔσχατα μέρη. A il. μυχὸν γὰρ φησιν ἐνταῦθα τὴν ἐκβολὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ Νείλου. καὶ οὐκ ἄτοπον· τὸ γὰρ αὐτὸ πρὸς διάφορον σχέσιν ἄλλοτε ἄλλως νοοῖτο, ὥστε καὶ τοῦτο πρὸς τὰ νότια εἶναι. BCV.

20

13 τέμενος] σιτοφόρος γῆ. A il.

περίπυστον] ἐξάκουστον. A il.

Ἀμυκλαίοιο] ἐξ Ἀμύκλης πόλεως D.

¹ ἔχουσα] ἔχοντες V. — ² ὅτε ἐπανῆκε κτέ] vgl. die Paraphr. zu Vs. 19 und zu Vs. 28 Note. — ³ χρύσεια C. — ⁴ μῆλα B. — ⁵ κέγχρω [so] τὸ αὐτὸν καὶ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ἐθεάσατο C, αὐτὴν τε καὶ Ἀσίαν πᾶσαν ἐθεάσατο B. — ⁶ ἄμμωνος C. — ⁷ ἦκε B, ἦλθε C. — κατὰ τὸ Ἡράκλειον στόμα. ἐκλήθη δὲ οὕτω διὰ τὸ ἐκεῖσε διαβῆναι τὸν Ἡρακλῆν, ὅτε ἐπανῆκε φέρων τὰ χρύσεια μῆλα. D. Auch in A sind auf dem linken Rande noch Spuren eines kurzen Schol. zu bemerken: βορ. . . . γὰρ[?] . . . αιγυπτ. . . ἡράκλειον. — ⁸ ἔνθα fehlt V. — βορειότατον C — ⁹ δὲ καὶ] καὶ V. — θερειότατον BC. — ταυτὸ δὲ BC, τὸ αὐτὸ V. — ¹⁰ ὥστε καὶ] ὥστε BC. — θερειοτάτου] βορειοτάτου BC. — ¹¹ βορειότατον] θερειότατον B, αἰθερειότατον C. — σημαίνει. C. — ¹² μέρη] darnach τῆς αἰγύπτου [so] το ausradirt A. — γὰρ ἐνταῦθά φησι C. — ¹³ Νείλου] folgt καὶ τὰς πηγὰς C, τῆς πηγῆς B. — καὶ οὐκ] οὐκ BC. — τὸ γὰρ] γὰρ τὸ BC. — ¹⁴ ἄλλως νοοῖτο V, ἄλλο νοεῖτω B, ἄλλο νοεῖται C. — ¹⁵ εἶναι] folgt καὶ τέμενος περίπυστον: τέμενος ἐστὶ [-τὴν C] τὸ ἐξάκουστον χωρίον bis οἰκεῖν τὴν πόλιν [s. die Paraphrase Vs. 13] BC. — ¹⁶ σιτοφόρου A. — ¹⁷ ὑπὲρ Ἀμυκλαίοιο hatte A eine Glosse, die jetzt ausradirt ist bis auf . . . κλήσ.

14 *Εὐρώπην δ' Ἀσίης: δείξας τῆς Λιβύης τοὺς ὄρους ἄνεισιν ἐπὶ τὰς ἄλλας ἀποδιαρῶν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. καὶ τούτου αἰτιὸν φησι τὸν Τάναϊν, ὃς παρὰ τοῖς ἐνοικοῦσι Σίλις λέγεται. εἴρηται δὲ καὶ Τάναϊς διὰ τὸ τεταμένως*
 5 *ῥεῖν. Ἀρτεμίδωρος δὲ φησι τὰ δύο στόμια τοῦ Τανάιδος διέχειν αὐτὸν σταδίους ζ'. BCV. τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ εἰς Μαιώτιδα λίμνην ἔκει, τὸ δὲ εἰς Σκυθίαν. τὸ δὲ νότιον μέρος ὄριον ἐστὶν ὁ Ἑλλησποντος· τὸ δὲ τελευταῖον ὄριον τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Πόντου ἐστὶ τῆς θαλάσσης τῆς διοριζούσης τὴν Εὐρώπην τελευ-*
 10 *ταῖον εἰς τὸν Νεῖλον. V.*

Τάναϊς] διὰ τὸ τεταμένως [ῥεῖν]. A il.

15 15 ὃς ῥά θ' ἐλισσόμενος: ἀναφέρεται εἰς Σκυθίαν πρὸς βορρᾶν, ὡς μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου τὰ βόρεια ὀρίζοντος αὐτοῦ. V.

17 τὸ μὲν γὰρ πρὸς βορέην ἦτοι πρὸς τὰ βόρεια μέρη τῆς Εὐρώπης, ὧν ὁ ποταμὸς ἢ ὄριον ὑποτίθεται τὸν Ἑλλησποντον, νοτιώτερον δὲ κείσθαι τὸν Νεῖλον· ἀντίκεινται γὰρ ἀλλήλοις οἱ ποταμοί. ὁ μὲν γὰρ Τάναϊς ἐκ βορείου φερόμενος ἐπιβάλλει τῇ λίμνῃ, ὁ δὲ Νεῖλος ἀπὸ νότου φυλάττει τῇ χώρᾳ

20 *τὴν πίστιν τοῦ ῥεύματος. B.*

νότιον δὲ μεσούριον: τὸ δὲ νοτιώτερον μέρος ὄριον ἐστὶν ὁ Ἑλλησποντος· τὸ δὲ τελευταῖον ὄριον τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Πόντου ἐστὶ τῆς θαλάσσης τῆς διοριζούσης τὴν Εὐρώπην τελευταῖον εἰς τὸν Νεῖλον. ἄλλως· τὸ μέσον ὄριον, ὀλονεὶ
 25 *τὸ διαχώρισμα. B. Vgl. Zeile 7 ff.*

μεσούριον] τῆς Εὐρώπης μέσον ὄριον Ἑλλησποντος· τὸ Ἑρακλεωτικὸν στόμιον. A il.

— ὁ δὲ Κάνωβος κυβερνήτης ἦν Μενελάου. πνιγέντος γὰρ τοῦ ἑτέρου αὐτοῦ κυβερνήτου ὁ Κάνωβος αὐτὴν [dies übergeschr.] διεδέξατο· εἶτα καὶ οὗτος ὑπὸ ὄψεως δηχθεὶς ἐτελεύτησε[ν]. ὃν θάψας Μενέλαος πόλιν εἰς ὄνομα αὐτοῦ ἰδρύσατο. D. Vgl. Paraphr. Vs. 13. — ¹ Λιβύης] εὐρώπης V. — ² τὰς ἄλλας] τοῖς ἄλλοις C. — τῆς fehlt C. — ³ φασίν C. — ὃς] ὃς καὶ B, ὅστις C. — ⁴ σόλις B. — δὲ καὶ] δὲ BC. — τετραμμένως ῥόν C. — ⁵ στόματα BC. — τοῦ fehlt B. — περιέχειν B. — ⁶ αὐτὸν V, ἑαυτοῦ B, ἑαυτὰ C; ἑαυτῶν? ἀλλήλων? — στάδια C. — ζ' V, ἐπτά BC; in BC folgt die Paraphr. Vs. 14 ff. Hinter dem in der Paraphr. zu Vs. 17 mitgetheilten Scholion steht: ἄλλως. ἑαυτοῦ [80] σταδίου ἐπτά. τὸ μὲν γὰρ πρὸς βορέην κτέ. B (s. unten zu Vs. 17). — ¹¹ ῥεῖν ausradirt A. — ¹⁶ ὧν B. — ἢ ὄριον] ἐστὶν ὄριον πρὸς τὰ νότια. διὸ καὶ μέσον ὄριον v. — ¹⁹ τὴν χώραν B. — ²¹ μεσούριον B. — ²⁶ ὄριον ἑλλησπόν A. — ²⁷ ἑρακλεωτικὸν A.

18 σῆμα] σημειον. A il. ὑπερτίεταται] ὑπερεκτείνε-
ται. A il.

ἐς στόμα Νείλου] ὁ Νεῖλος τε σλ. so A il.

19 νοσφίζουσιν] χωρίζουσιν. A il.

20 ἰσθμὸς] στενὴ γῆ μεταξύ δύο θαλασσῶν. A il. τὸν 5
ἰσθμὸν οἱ μὲν τὸν Καύκασον, οἱ δὲ τὴν ἑῶαν Ἴβηρίαν φασίν·
ἄμεινον δὲ αὐτὴν ἀκούειν ἢ μεταξύ Κόλχων καὶ τῆς Ἀλβανίας
διαιροῦσα τὸν Εὐξείνου καὶ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν. τοῦτον
τὸν ἰσθμὸν φησι τὸν μεταξύ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ
Εὐξείνου πελάγους διαιεῖν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, λή- 10
γοντα εἰς Ἀραβίαν καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον. BV.

22 κείνου] ἐκείνου. A. ἠὲ δάξαντο] εἶπον. A il.

23 ἄλλος] λείπει τὸ ἰσθμὸς. A.

29 ἄλλως· ἦτοι ὁ μὲν Λοκροῖο: τρεῖς εἰσι Λοκρίδες· ἡ
τῶν Ἐπικνημιδίων, ὅθεν ἦν Αἴας, ἡ τῶν Ὀζολῶν καὶ ἡ τῶν 15
Ἐπιζεφυρίων μέρος οὐσα τῆς Ἰταλίας χώρας. νῦν οὖν ἐπιθετι-
κῶς ἐπὶ τοῦ ἀνέμου ἔλαβεν αὐτὸ παρ' ἐσχατιῆν τοῦ Ἰταλικοῦ·
εἰσὶ γὰρ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροί, μεταξύ τοῦ ζε-
φύρου καὶ τοῦ ποταμοῦ Λογγιβάρδων. V.

ἦτοι ὁ μὲν Λοκροῖο: ὅτι τὸ πρὸς ζέφυρον Ἀτλαντικὸν 20
πέλαγος ὠκεανὸν φησι καλεῖσθαι. ὡσπερ οὖν τὸν Θρηῆμιον
βορρᾶν, οὕτω καὶ Λοκρὸν τὸν ζέφυρον κλητέον. B.

32 ἄλλως· εἰς τὸ πεπηγότα τε Κρόνιον τε: τὸν πρὸς
βορέην Κρόνιον κόλπον καλοῦσι· καὶ ἴσως ὅτι ὁ Κρόνος εἰς
τὸ ψυχρὸν λαμβάνεται, ἢ διὰ τὴν ψύξιν· Κρόνος γὰρ τὸ ψυχρὸν 25
ἀνατίθεται. Κρόνιον δὲ διὰ τὸ ἐρριφθαι τὰ αἰδοῖα τοῦ Κρόνου.

¹ ὑπερέκτείνεται A. — ² Νεῖλος: das Folgende verstehe ich nicht.
— ³ Vgl. damit Paraphr. Vs. 21. — ἄλλως· τὸν ἰσθμὸν V (wo dieses
Schol. nach Paraphr. Vs. 26 folgt); ἰσθμὸς ἄνω τίεταται: τοῦτον B (hinter
Paraphr. Vs. 19). — ⁴ οἱ δὲ τὴν ἑῶαν V, οἱ δὲ τὴν Θρηῆνην ποδιᾶδα
φασί· ἄμεινον δὲ τὴν ἑῶαν B. — φασίν· ἄμεινον δὲ αὐτὴν ἀκούειν ἢ
μεταξὺ V, ἀκούειν, ὃ ἔστι μεταξύ B. — ⁵ ἢ ... διαιροῦσα] ἢ τὴν ... δια-
ροῦσαν? — τῆς fehlt B. — ⁶ διαιροῦσαν B. — τὴν fehlt V. — τοῦτον
fehlt V. — ⁷ κασπίης B. — ⁸ λέγοντα B. — ⁹ ἀραβίαν BV. — τὸν αἰγ.
B. — ¹⁰ ἐκείνον [so] neben dem Text A. — ¹¹ Die Bemerkung steht
unterhalb ἄλλος. Mit diesem Verse schliesst Fol. 88^r in A. — ¹² π. steht
in V nach τοῦ ἡλίου Paraphr. Vs. 34. — ¹³ π. steht in B nach Paraphr.
Vs. 29. — ¹⁴ τὸν Θρηῆμιον B. — ¹⁵ ἄλλως bis Κρόνιον τε] αὐτὰρ ὑπερθε
πρὸς βορέην: ὅτι B. — ¹⁶ βορέαν κρόνειον B. — ἴση B. — ¹⁷ κρόνος
γὰρ B. — ¹⁸ ἀνατίθεται B. — Κρόνιον δὲ] τινὲς δὲ κρόνιον B. — τὸ

ἄμεινον δὲ διὰ τὴν ἄγαν ψύξιν· ψυχρὸν γὰρ τὸν Κρόνον οἱ ἀποτελεσματικοὶ φασί. δικαίως δὲ κατέψυκται ὁ ὑπερβόρειος ὠκεανός, μὴ παραμυθούμενος τῇ ἀγχιστεία τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. ἡ δὲ παρ' Ἀπολλωνίῳ [Arg. IV 327 u. ö.] Κρονία θάλασσα 5 περὶ τοῦ ἐσωτάτου ἐστὶν Ἰονίου κόλπου, ἀπὸ Κρονίου κόλπου ἦτοι νήσου οὕτω καλουμένη. πολὺ γὰρ ἐστὶ τὸ ἔξαλμα τῆς σφαίρας, καὶ ἐν χειμῶνι μεταξὺ ἐστὶν ὑπὸ γῆς κύκλος. BV. καὶ ὀλιγώροτος τότε ἐστὶν ἡ ἡμέρα. καὶ ἐν θέρει δὲ συννεφής ἐστὶν ὁ ἀήρ καὶ πόρρω ἐστὶ τοῦ ζωδιακοῦ ὁ ἀρκτικός κύκλος, τοῦτ' 10 ἐστὶν ἡ καθ' ἡμᾶς λέξις, ἣτις μεταξὺ ἐστὶ πασῶν δυτικῶν ὡς καὶ τῶν ἀνατολικῶν· ἄρχεσθαι γὰρ ἀπὸ δύσεως. διότι οὐ ζωογονεῖ διὰ τὴν πολλὴν ψύξιν. V.

εἰσὶν ὁμοῦ τὰ πελάγη Ἀτλαντικόν, Λιγυστικόν, Τυρρηνικόν, Λιβυκόν, Μυρτώον, Αἰγύπτιον, Παμφύλιον, Ἰκάριον, Αἰ- 15 γαῖον, Ἑλλησποντος, Μέλας κόλπος, Εὐξεινος πόντος, Κασπία, Ἐρυθρά· ὁμοῦ πάντα ἰγ'. BLOV.

33 ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν εἶνεκ' ἀφαν-
ροῦ: ἀμφοτέρα διὰ τὸ ψυχρὸν τῶν τόπων· πῆγγνται γάρ. καὶ λέγεται Κρόνιος πόντος, ὡς μὲν τινές φασί, διὰ τὸ τὸν Κρό-
20 νον εἰς τὴν ψύξιν ἀλληγορεῖσθαι· νεκρὸν δὲ διὰ τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἡλίου καὶ τὸ προσκεχωρημέναι πρὸς τὰ νότια μέρη· τῇ γὰρ ἀπουσίᾳ τοῦ θερμοῦ τὰ ζωογονούμενα παύεται· ἡ λέγει, ὅτι διὰ τὸ ἀσθενές ἐκεῖ προσβάλλειν τὸν ἥλιον. διὰ πολλοῦ γὰρ χρόνου ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ἐκείνην γίνεται, τοιούτεστι πλησιάζει.
25 λάμπει μὲν γὰρ καθ' ἐκάστην ἀδιαλείπτως διὰ τὸν πλεῖστον χρόνον. BV.

ἐρρίφθαι V, τὸ ἐκεῖ ἐρρίφθαι B. — ¹ διὰ fehlt B. — γὰρ εἶναι B. — ² δὲ V, γὰρ B. — κατέψυκται V, καταψύξιν κατέψυκται B. — ⁴ ὁ δὲ B. — ἀπολλωνίῳ τῷ ποιητῇ κρονίη B. — ⁵ τοῦ ἐσωτάτου bis ἦτοι νήσου V, τὰ ἐσωτάτα ἐστὶ κόλπου τοῦ ἰονίου so B. — ⁶ καλουμένου V, καλουμένου B. — ⁷ σφαίρας] ἐτέρας B. — μεταξὺ ἐστὶν ὑπὸ γῆς V, μεταξὺ εἶναι ὑπὸ τὴν γῆν B. — ¹²⁻¹⁶ steht in LOV nach Paraphr. Vs. 35, in B hinter τὸν Ζέφυρον κλητέον Schol. Vs. 29. — ¹³ εἰσὶν V, εἰσὶ δὲ LO, περὶ πελάγους· εἰσὶν B. — ὁμοῦ fehlt O. — πελάγη] πελάγη δὲ L, πελάγη ταῦτα O. — Ἀτλαντικόν fehlt O. — λιγυτικόν τηρρηνικόν B. — ¹⁴ Παμφύλιον fehlt L. — Αἰγείον] νότιον O. — ¹⁵ Κασπία] καὶ κασπία BL. — ¹⁶ ὁμοῦ πάντα ἰγ' fehlt BL, γίνεται ἰγ' O. — ¹⁷ εἶνεκ' ἀφανροῦ fehlt B. — ¹⁸ τῶν τόπων [das 2te o in Ras.] V. — ¹⁹ πόντος] κόλπος B. — τινές φασίν B. — ²⁰ νεκρὸν δὲ fehlt B. — ὑπόστασιν B. — ²¹ πρὸς fehlt B. — ²² λέγει fehlt B. — ²⁴ ὅπερ] ὑπὸ B. — ²⁵ λάμπει] βάλλει B. — μὲν γάρ]

38 ἄγχι δ' Ἐρυθραίων τε: ἴσως διὰ τὸ πυροῦσθαι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὸ κλίμα. ἀμέλει καὶ Αἰθίοπες κατοικοῦσιν, ὅτι τὸ πρὸς νότιον μέρος ἐρυθραίων. καὶ διατοῦτο ἔθνος Αἰθιοπικόν, ὡς παρακείσθαι μακρὸν ἀγκῶνα τῆς ἀοικήτου. BV. λέγει δὲ τὴν διακεκαυμένην. V. 5

39 αὐλῶν ἐκτέταται: ἡ ἐπέκτασις καὶ τὸ ἄπλωμα τῆς διακεκαυμένης ξάνης· εὐθύς γὰρ πρὸς τὰ νότια δέχεται. BV.

43 ἄλλως· κόλπους δ' ἔνθα: ἐκ τούτου δήλον, ὡς ἀμφιδοξόν ἐστι τὸ σχῆμα· τὸ γὰρ ᾧδε κἀκεῖσε πρὸς διαφόρους ἑαυτὸν ἀφιέναι κόλπους οὐκ ἀλλότριον ἡγοῦμαι τοῦ κύκλου· καὶ 10 τὸ πολλοὺς μὲν εἶναι τοὺς ἐλάττονας, ἐξαιρετούς δὲ καὶ ὑπερβάλλοντας δ'. ᾧν τὸν μὲν πρῶτον ἐκ δύσεως ὀρμῶντα προσάγεσθαι τῇ γῆ καὶ περατοῦσθαι τῇ Παμφυλίᾳ· δευτέρον δὲ τὸν Ἰρκαίνιον ἐκ τοῦ Κρονικοῦ κόλπου πληροῦμενον. ἐστι δὲ καὶ 15 περὶ τούτου πάλιν ἀμφίβολος ἡ δόξα· τὴν γὰρ Κασπίαν ὁ 15 Πτολεμαῖος ἐναποκλείων ἡπίερω νήσου φύσιν ἐξεναντίας τὴν φύσιν ᾧριξε. καὶ ἴσως οἱ εἰσβάλλοντες ἐκεῖ ποταμοὶ θαλαττεύουσι διὰ τὴν ὕλην, ἀξενία τόπον μεταποιήσαντες ἀνάγκη τὸ πότιμον. ἢ τάχα διὰ τῶν ἀδήλων τόπων ὁ Κρόνιος ἑαυτὸν ἐκπέμπων ἀναδίδωσι πόρρω τὸν Ἰρκαίνιον. BV. δύο δὲ νοτίους 20 ἦττονας ἔχειν μὲν γένεσιν θαλάσσης Ἰνδικῆς, ὀνομάζεσθαι δὲ Περσικὸν καὶ Ἀραβικόν. V.

46 συρόμενος Λιβύηθεν: ὅτι ἀπὸ Γαδείρων ἀρχόμενος παύεται τῷ πρὸς τῇ Κιλικίᾳ κόλπῳ. BV. συρόμενος διὰ τῆς Λιβύης μέχρι τῆς Παμφυλίας. λέγει δὲ κατὰ τὸ εὐθύ. V. παρα- 25

δὲ B. — καθεκάστην BV. — δια] δὲ B. — ¹ α. in B hinter Paraphr. Vs. 42. — τε] αἰθιόπειον B. — ^{6. 7} in V hinter Paraphr. Vs. 37. —

⁶ ἐκτέταται fehlt B. — ἐπέκτασις B. — ⁷ ^{κε κν} διακειμένης B. — διαδέχεται B. — ⁸ α. in V nach Paraphr. Vs. 46, in B nach Paraphr. Vs. 44. — κόλπους δ' ἔνθα fehlt B. — ἀμφιδοξόν B. — ⁹ πρὸς fehlt B. — αὐτὸν B. — ¹⁰ ἀλλότριον] ἄλλο τι B. — ¹¹ δὲ fehlt B. — ὑπερβάλλοντας δ' V, ὑπερβάλλοντας τῷ μεγέθει πάντας B. — ¹² τὸν V, τῶν B. — ¹³ τῇ fehlt B. — περατοῦσθαι τῇ [aber τοῦσθαι τῇ in Ras.] Παμφυλίᾳ V, πέρατι τῷ καμφυλίῳ B. — ¹⁴ Κρονικοῦ fehlt V. — ¹⁵ γὰρ] δὲ B. — ¹⁶ ἐναποκλείει V. — ἡπίερω νήσου φύσιν V, ἡπίερον νήσον φησι B. — ἐξεναν^τ BV. — ¹⁷ ἴση B. — ἐκβάλλοντες B. — ¹⁸ ἀξενία] ἐξεναν^τ B. — τὸ] ὅτι B. — ²⁰ ἀναδίδων B. — τὴν Ἰρκαίνιον V. — ²³ συρ. Λιβ. fehlt B, wo der erste Satz (bis κόλπῳ) hinter dem Schol. Vs. 38 steht. — ὅτι] ἦγουν B. — ²⁴ παύεται B, πέμπεται V. — τῷ πρὸς] πρὸς τῷ B. — τῆς] γῆς καὶ V. — ²⁵ λέγ[ει]

κλίνεται γὰρ καὶ ποιεῖ τὸν Ἴόνιον κόλπον καὶ τὸ Αἰγαίου πέ-
λαγος μέχρι τοῦ Εὐξείνου πόντου. BV.

47 ἄλλως· ὀλίγος μὲν, φησι, συρόμενος, ὅμως δὲ κρείττων
τῶν ἄλλων. λέγει δὲ κατὰ τὸ σφοδρὸν τῶν ἄλλων τοῦ θρύμα-
5 τος, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ φησί· τόσσος γὰρ πόρος
ἐστὶν ἀμείλιχος [721]. BV. ἄλλως· ὡς πρὸς σύγκρισιν τῶν
Γαδείρων μικρότερος εἴρηται, μείζων δὲ ὡς πρὸς τὸν Περσικὸν
καὶ Ἀραβικὸν κόλπον. ἔστι δὲ καὶ Ἐρκαίνιος, ἐκ τοῦ Κρονίου
κόλπου πληροῦμενος. BV. ἴσως δι' ἀδήλων πόρων ἢ Κασπία
10 ἐπὶ τὰ βόρεια ὀφείλει τετάχθαι ἐπὶ Σκυθία, ὡς καὶ Ἀπολλώ-
νιος [Arg. III 859] περὶ Μηδείας „Κασπὴ ἐνὶ κόχλῳ ἀμή-
σατο“. Πτολεμαῖος δὲ δίκην νήσου περιέχεσθαι αὐτὴν τῇ γῆ
φησι. BD.

51 τῶν δ' ἄλλων: περὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου φησὶ καὶ
15 τοῦ Ἰβηρικοῦ, ἐπεὶ ἀμφοτέροι εἰσι νότιοι· εἷς μὲν ἀνατολικώ-
τερός ἐστὶν ὁ Περσικός, ὁ δὲ Ἀραβικός καὶ Ἐρυθραῖος ὡς πρὸς
σύγκρισιν τοῦ Περσικοῦ νοτιώτερος εἴρηται. B.

51 ἄλλος δ' Ἀράβιος: ὁ Ἐρυθραῖος ὡς πρὸς σύγκρισιν
νοτιώτερος εἴρηται τοῦ Περσικοῦ καὶ τῆς Κασπίας ἐναντίων
20 ἑαυτοῖς καὶ κατορθῶς κειμένων· ἐν ἧ' πρὸς βορρᾶν εἰκὸς τὸ
Ἐρυθραῖον νότιον καὶ τὸ Εὐξείνου νοτιώτερον. ἀμφοτέρων
οὖν τούτων νοτιώτερος ὁ Ἀραβικός, ὃς καὶ Ἐρυθραῖος καλεῖται·
πρὸς γὰρ τῇ διακεκαυμένη γῆ κεῖται ἐν τῷ νοτίῳ. B.

V. — παρακλίνεται] συρόμενος λιβύθην: παρακλίνεται B (hinter der
Paraphr. Vs. 51). — ¹ Ἴόνιον] νόμον B. — ² π. in V hinter Paraphr.
Vs. 57; B hat die beiden Scholien in umgekehrter Ordnung (πρὸς σύγ-
κρισιν . . . πληροῦμενος und ἐπ' ὀλίγον μὲν συρόμενος . . . ἐστὶν ἀμείλι-
χος). — ἄλλως· ὀλίγος μὲν φησι V, ἀτὰρ προφερέστατος: ἐπ' ὀλίγον μὲν
B. — κρείττων B. — ⁴ τῶν ἄλλων nach σφοδρὸν fehlt B. — ⁵ καὶ B, δὲ V.
— τόσσος γὰρ πόντος ἀμ. V, κασπὴ αἰπὺ τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμ. B. —
⁶ ἄλλως· ὡς V, δεύτερος αὐτ' ὀλίγος B. — τῶν] ἀπὸ B. — ⁷ μείζων B.
— τὸν] τὸ B. — ⁸ καὶ ἀραβικὸν κόλπον V, ἀραβιον B. — ἔστι δὲ καὶ
V, ἐστὶν ὁ B. — ⁹ κόλπου] ὠκεανοῦ B. — δι' ἀδήλων D, δ' ἀλλήλων B.
— πόρον B. — ¹⁰ ἐπὶ τὸ βορειώτερον ὀφείλλει D. — ἐπὶ Σκυθία fehlt D. —
^δ
ἀπολλωνί B — ¹¹ κασπίης B. — l. ἐν. — κόχλω B, κόλπω D. — ἀμήσατο D, ἡμεί-
βετο B. — ¹² πτολεμαῖος B. — περιέχεσθαι αὐτὸν B. — ¹³ φασίν B. —
¹⁴⁻¹⁷ steht in B hinter dem Schol. Vs. 39. — ¹⁴ περὶ] παρὰ B. —
¹⁵ ἀραβικός B. — καὶ] ἦ ? — ¹⁷ ἐστὶ und darüber εἴρηται B. — ¹⁸ π. in
B hinter Paraphr. Vs. 59. — ἀραβίος B. — ²⁰ ἑαυτῆς B. — βορρᾶν B.
— ²² ἀραβικός B. — ²³ τὴν διακεκαυμένην γῆν B. — νοτιῳ B.

ἐγγύθι κόλπος: ἦτοι πρὸς δύσιν. μεταξὺ φέρεται τοῦ Ἀραβικοῦ ὕδρου, ὡς κατὰ διάτρησιν. ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ ἐπέρχεται διὰ παντὸς τοῦ χρόνου, καὶ ἀνακρουόμενον κατὰ παλῖρροιαν αὐθις ὑποστρέφει, ὡς Ἡρόδοτός φησιν. ὄθεν Κλύσμα λέγεται. B.

55 Εὐξείνου πόντου νοτιώτερον: ἀντὶ τοῦ κατὰ νότιον ⁵ μέρος ἐξ ἐναντίας τοῦ Εὐξείνου πόντου. εἶπομεν γὰρ τὴν ἐσπερίαν θάλασσαν περιτρεπομένην εἰς βορρᾶν μέχρι τοῦ Εὐξείνου πόντου δικνεῖσθαι, ὡς αὐτὸς λέγει. ὁ Ἀράβιος οὖν νοτιώτερος ὢν ἐναντίον τοῦ Εὐξείνου κεῖται. B.

56 περὶ τῆς ἀπὸ Γαδείρων ἕως Παμφυλίας θαλάσσης· ἔχει ¹⁰ γὰρ εὐθὺς ἐκ τῶν δυτικῶν μερῶν ῥέουσα ἐνθεν μὲν Λιβύην, ἐκεῖθεν δὲ Εὐρώπην, εἶτα ἡ Ἀσία διαδέχεται μέχρι τοῦ Ἴωνικοῦ κόλπου. περὶ πελαγῶν· εἰσὶ γὰρ ὁμοῦ τὰ πελάγη ὅσα προεγράφησαν. B. Vgl. S. 584, 13 ff.

65 ἐστᾶσι μέγα θαῦμα: ἐξω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ¹⁵ νῆσός ἐστι Γάδειρα. μέγα δέ φησι θαῦμα αὐτὰς τὰς Ἡρακλείας στηλάς u. s. w. V.

67 τὸ δὲ ἀνέδραμε ποιητικῶς, ὡς τὸ „ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς μακρᾶς, αἱ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν“ [Od. α 53]. CLOV. 20

Für den Text der Periegesis hat Müller einen bedeutenden kritischen Apparat zusammengebracht: und dennoch ist derselbe nicht ausreichend, weil er von dem anerkannt besten Codex (A = Paris. gr. suppl. 388, *olim Mutinens.*) kein richtiges Bild giebt. — Th. Pressel's Collation (Philol. III 345—348), welche Müller benutzte, genügt auch bescheidenen Anforderungen nicht. Vor Allem habe ich daran auszusetzen, dass sie über die Correctoren, welche den ursprünglichen Text von A keinesweges immer zu seinem Heile verändert haben, kein Wort verliert, z. B. auch darüber nicht, dass der Vers

118 Ἴσοῦ ἄχρι πτόλιος, Κιλίκων χῶρον παραμείβων

¹ κόλπου B. — ² ἀραβικοῦ B. — ⁴ ὑποστρέφει fehlt B. — Ἡρόδοτος φασὶ B. — ⁵ εὐξείνου πόντον B. — νότον B. — ⁷ βορρᾶν B. — ⁸ ἀραβίος B. — ¹⁰ παμφύλου B. — ¹¹ ῥέουσαν B. — ¹³ προεγράφησαν] In B folgt Paraphr. Vs. 60 bis 64, dann Schol. p. 328, 6—21 Bernh. — ¹⁵ in V stehen die Scholl. zu Vs. 65 und 67 in umgekehrter Ordnung (nach Paraphr. Vs. 68). — Ἡρακλειδῶν V. — ¹⁸ in CLOV nach Paraphr. Vs. 68. — ¹⁸ τὸ δὲ ἀνέδραμε ποιητικῶς hat auch B (hinter Paraphr. Vs. 68). — ὡς τὸ fehlt O, ὡς V. — δέ] τό δε V. — ¹⁹ αὐτούς L. — μακρᾶς C, μακροῦς L.